

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра економічної теорії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітня програма/спеціалізація – «Бізнес-економіка»

Статус дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2018, 2019

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна економіка» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 19 с.

Розробник

Овсієнко Ольга Вікторівна – доцентка кафедри економічної теорії,
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної
теорії, докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 8 від 20 червня 2018 р.)

Дата оновлення – 12 червня 2020 р.

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко Л. С. Шевченко

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми лекційних і практичних занять.....	11
5.1. Теми лекційних занять.....	11
5.2. Теми практичних занять.....	12
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	14
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна економіка» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» підготовки бакалаврів спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5,0	Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	Вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки: 2-4-й	Рік підготовки: 2-4-й
	Спеціальність – 051 «Економіка»	Семестр	Семестр
Загальна кількість годин - 150		3-8-й	3-8-й
	Спеціалізація – «Бізнес-економіка»	Лекції	Лекції
		30 год.	6 год.
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Практичні заняття	Практичні заняття
		44 год.	8 год.
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4-6, самостійної роботи студента - 4-5.	Самостійна робота	Самостійна робота
		76 год.	136 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових поглядів на сутність, моделі, типи та інституційні чинники розвитку національної економіки.

Завдання:

- формування системи наукових поглядів на сутність, ознаки та основні компоненти національної економіки;
- набуття навичок аналізу типів і моделей національної економіки, особливостей становлення та розвитку вітчизняної моделі національної економіки;
- опанування методології оцінки економічного потенціалу країни та його окремих складових;
- набуття знань щодо основних типів і чинників економічного зростання й економічного розвитку країни;
- оволодіння навичками аналізу та оцінки відтворювальних пропорцій національної економіки, ключових показників соціально-економічного розвитку;
- формування системи знань про рівні та механізми регулювання національної економіки;

- формування здатності до визначення змісту, напрямів і методів державної економічної політики (соціальної, структурної, інвестиційної, інноваційної, зовнішньоекономічної);
- ознайомлення з феноменом тіньової економіки, змістом заходів, спрямованих на детінізацію, декриміналізацію економіки;
- усвідомлення необхідності створення ефективної системи національної економічної безпеки;
- з'ясування сутності правової економіки, важливості дотримання принципу верховенства права у відносинах між суб'єктами національної економіки.

Пререквізити: «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», «Інституціональна економіка», «Макроекономіка».

Кореквізити: «Економічна політика».

Постреквізити: «Міжнародна економіка», «Фінансова система», «Інтелектуальна економіка», «Економіка праці та соціально-трудові відносини».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

1.	Застосувати фундаментальні знання теорії інвестування для пояснення сутності, ознак та основних компонентів національної економіки.
2.	Визначити особливості різних типів і моделей національної економіки, становлення та розвитку вітчизняної моделі національної економіки.
3.	Пояснити способи оцінки економічного потенціалу країни та його окремих складових.
4.	Визначити переваги та недоліки різних типів економічного зростання, чинники економічного зростання й економічного розвитку країни.
5.	Здійснити аналіз та оцінку відтворювальних пропорцій національної економіки, ключових показників соціально-економічного розвитку.
6.	Пояснити рівні та механізми регулювання національної економіки.
7.	Пояснити зміст, напрями та методи державної економічної політики (соціальної, структурної, інвестиційної, інноваційної, зовнішньоекономічної).
8.	Систематизувати заходи, спрямовані на детінізацію, декриміналізацію економіки.
9.	Аргументувати необхідність створення ефективної системи національної економічної безпеки.
10.	Усвідомити сутність правової економіки, важливість дотримання принципу верховенства права у відносинах між суб'єктами національної економіки.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Бізнес-економіка», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод

людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівня.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмних результатів навчання:

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН13. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Національна економіка: зміст та засади функціонування

Національна економіка як галузь економічних наук та навчальна дисципліна. Предмет і завдання вивчення національної економіки. Функції національної економіки як науки. Методологія пізнання національної економіки.

Сутність, ознаки і компоненти національної економіки. Вертикальні та горизонтальні зв'язки в національній економіці. Суб'єкти національної економічної діяльності. Інституційні чинники формування та розвитку національної економіки. Типи та моделі національної економіки.

Модель розвитку української економіки: етапи становлення та характерні риси. Формування олігархії. Олігархічна пастка. Інклюзивний розвиток українського суспільства.

Історія вчень про національну економіку.

Тема 2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки

Поняття «структура економіки». Структурні тренди в економіці розвинених країн. Четверта промислова революція. Структурний аналіз національної економіки.

Структурні диспропорції в економіці України: прояви, причини та соціально-економічні наслідки.

Національний ринок і його структура. Формування ринкових інститутів. Роздержавлення і приватизація в Україні. Приватна власність як економічна основа ринку. Права та обов'язки власників. Суб'єкти власності в ринкових умовах. Приватизація і забезпечення прав власності.

Ринкова інфраструктура: сутність, функції, основні елементи і види. Особливості формування ринкової інфраструктури в Україні. Вплив ринкової інфраструктури на формування конкурентного середовища.

Тема 3. Економічний потенціал національної економіки

Поняття та склад потенціалу національної економіки. Взаємозв'язок категорій «економічний потенціал» та «національне багатство».

Економічний зміст, оцінка та особливості формування потенціалів національної економіки України. Природно-ресурсний потенціал. Демографічний та трудовий потенціал. Виробничий потенціал. Інвестиційний потенціал. Науково-технічний та інформаційний потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Потенціал соціального споживання (споживчий потенціал; рекреаційний потенціал).

Тема 4. Економічне зростання та розвиток національної економіки

Економічне зростання як категорія національної економіки. Показники економічного зростання. Основні типи, фактори й динаміка економічного зростання. Циклічність економічного зростання.

Економічне зростання та економічний розвиток. Інституціональні теорії розвитку ринкової економіки. Постіндустріальний тип розвитку. Концепція сталого розвитку.

Моделі ендогенного та екзогенного розвитку. Мобілізаційний та наздоганяючий розвиток. Наздоганяючий розвиток: імпортозаміщення та експортна орієнтація.

Модель розвитку української економіки. Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні. Людський розвиток як мета і критерій економічного зростання. Індекс людського розвитку в Україні.

Тема 5. Регулювання національної економіки

Регулювання економіки. Рівні регулювання. Ринковий механізм регулювання національної економіки. Корпоративне регулювання економіки. Механізми впливу корпорацій на розподіл ресурсів.

Державне регулювання національної економіки: необхідність, сутність та функції. Методи та інструменти державного регулювання економіки. Поняття економічної політики. «Провали» держави.

Суперечності між суб'єктами регулювання. Сумісне регулювання («співрегулювання»). Державно-приватне партнерство (концесії; особливі економічні зони; національні агентства з залучення інвестицій, розвитку територій; спонсорство і корпоративна благодійність; соціальна реклама; реалізація соціальних програм та акцій допомоги соціально незахищеним верствам населення; волонтерська робота у громаді). Розвиток партнерських відносин між державою і бізнесом. Соціальне партнерство (трипартизм, партисипатія, ESOP).

Сутність демократії та її місце в управлінні економікою. Демократія як фактор самоуправління в економіці. Громадянське регулювання економіки. Причини низької ефективності громадянського регулювання в Україні.

Тема 6. Прогнозування та програмування та національної економіки

Сутність прогнозування. Види соціально-економічних прогнозів. Принципи та функції соціально-економічного прогнозування. Класифікація основних методів прогнозування. Інформаційне забезпечення наукового прогнозування національної економіки. Прогнозні документи економічного і соціального розвитку. Консенсус-прогноз.

Державна стратегія соціально-економічного розвитку країни. Обґрунтування цілей розвитку національної економіки. Державні пріоритети. Ієрархія цілей.

Суть державного програмування, види програм. Державні цільові програми. Формування програм розвитку національної економіки. Макроекономічне планування як функція державного регулювання.

Модуль 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Тема 7. Соціальна політика держави

Соціальна держава. Передумови соціалізації економічного розвитку. Сучасні умови посилення соціальної спрямованості економіки. Принципи соціальної ринкової економіки.

Теорії суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки. Критика соціальної діяльності держави.

Основні пріоритети та показники соціального розвитку національної економіки. Стан соціальної сфери України.

Соціальна політика держави: сутність, основні моделі та інструменти. Державна політика зайнятості. Державна політика доходів. Пенсійна реформа в Україні. Державна політика розвитку соціально-культурної сфери. Соціальна політика та забезпечення людського розвитку.

Тема 8. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика

Структурна політика: цілі, пріоритети, механізми. Таргетування. Вибір національних пріоритетів.

Макроекономічна реструктуризація базових галузей економіки в контексті концепції техніко-економічних укладів. Мікроекономічна структурна перебудова. Сприяння розвитку малого і середнього бізнесу. Орієнтація структурних перетворень на формування постіндустріальної (інформаційної) економіки з екологічними та соціальними пріоритетами.

Інвестиційна політика: зміст, інструменти та особливості реалізації в національній економіці. Основні показники інвестиційної діяльності. Фактори розвитку інвестиційної діяльності в реальному секторі економіки. Інвестиційний клімат в Україні.

Інноваційна політика: зміст, інструменти та особливості реалізації. Основні показники інноваційної діяльності. Моделі інноваційного розвитку. Національна інноваційна система та її створення в Україні. Сутність інноваційної економіки.

Грошово-кредитна та фінансова політика: сутність і напрями реструктуризації.

Регіональна політика: зміст, цілі та методи реалізації. Територіальний підхід до створення вільних економічних зон.

Тема 9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави

Глобалізація і національні економіки. Основні форми та тенденції інтернаціоналізації національних продуктивних сил. Інституціональні форми економічної інтеграції України у світове господарство.

Зовнішньоекономічна політика держави: сутність і напрями реалізації.

Міжнародна конкурентоспроможність країни: поняття, основні складові і джерела. Теорії конкурентоспроможності країни. Модель національної конкурентоспроможності М. Портера.

Світові індекси і рейтинги конкурентоспроможності. Індекс глобальної конкурентоспроможності. Рейтинг України в контексті складових конкурентоспроможності. Формування української моделі національної конкурентоспроможності.

Тема 10. Тіньова економіка

Тіньова економіка: поняття та структура. Методи оцінки обсягу тіньового сектора в економіці. Основні напрями тіньових економічних відносин. Функції тіньової економіки.

Ознаки української тіньової економіки. Сфери поширення тіньових економічних відносин. Причини тінізації української економіки.

Соціально-економічні наслідки тіньової економіки. Заходи детінізації. Усунення причин втечі капіталу та праці у тіньовий сектор. Заохочення легальної діяльності. Попередження та боротьба нелегальної та напівлегальної економічної діяльності. Тіньова економіка та право.

Причини і фактори криміналізації економіки. Економічна злочинність. Корупція, її сутність, типи і критерії виміру. Корупція як всезагальне підґрунтя загрозливого розвитку суспільства. Економіко-правові шляхи детінізації і декриміналізації економіки.

Тема 11. Національна економічна безпека

Економічна безпека в системі національної безпеки України. Концепція національної економічної безпеки. Інституційні основи системи національної економічної безпеки. Оцінка рівня економічної безпеки. Показники економічної безпеки.

Проблеми і пріоритети економічної безпеки України. Загрози національним економічним інтересам. Національні політичні та економічні ризики. Регіональні аспекти економічної безпеки України.

Система управління національною економічною безпекою.

Тема 12. Правова економіка

Правова економіка: зміст та передумови виникнення. Верховенство права як основа господарської діяльності у правовій економіці. Економічні принципи верховенства права.

Економічний порядок як система узгодження інтересів. Правовий економічний порядок та його критерії. Конституційні основи правового господарського порядку в Україні. Ваді правового господарського порядку в Україні. Держава як джерело нерівності у реалізації соціально-економічних прав.

Соціально-економічні умови реалізації конституційних прав рівного доступу до суспільних благ. Поняття досконалого суспільного вибору. Ефективність використання суспільних благ. Неурядовий некомерційний сектор економіки та його роль у реалізації конституційних прав людини.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СРС		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи функціонування національної економіки.								
1. Національна економіка: зміст та засади функціонування.	14	4	4	6	14	2		12
2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки.	12	2	2	8	12		2	10
3. Економічний потенціал національної економіки.	10	2	2	6	10		2	8
4. Економічне зростання та розвиток національної економіки.	12	2	2	8	12	2		10
5. Регулювання національної економіки.	14	4	4	6	14			14
6. Програмування та прогнозування національної економіки.	14	2	6	6	14			14
<i>Разом</i>	<i>76</i>	<i>16</i>	<i>20</i>	<i>40</i>	<i>76</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>68</i>
Модуль 2. Державне регулювання економіки.								
7. Соціальна політика держави.	12	2	4	6	12		2	10
8. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика.	12	2	4	6	12		2	10
9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави.	12	2	2	8	12	2		10
10. Тіньова економіка.	16	4	6	6	16			16
11. Національна економічна безпека.	10	2	2	6	10			10
12. Правова економіка.	12	2	4	6	12			12
<i>Разом</i>	<i>74</i>	<i>14</i>	<i>22</i>	<i>38</i>	<i>74</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>68</i>
Усього годин / кредитів ECTS	150 / 5,0	30	44	76	150 / 5,0	6	8	136

5. Темі лекційних і практичних занять

5.1. Темі лекційних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи функціонування національної економіки.			
1. Національна економіка:	1. 1. Національна економіка: сутність,	2	2

зміст та засади функціонування.	ознаки, типи та моделі.		
	1.2. Модель розвитку вітчизняної економіки.	2	
2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки.	2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки.	2	
3. Економічний потенціал національної економіки.	3. Економічний потенціал національної економіки.	2	
4. Економічне зростання та розвиток національної економіки.	4. Економічне зростання та розвиток національної економіки.	2	2
5. Регулювання національної економіки.	5. 1. Регулювання національної економіки: ринкове та корпоративне регулювання.	2	
	5.2. Регулювання національної економіки: державне та громадянське регулювання.	2	
6. Програмування та прогнозування національної економіки.	6. Програмування та прогнозування національної економіки.	2	
Модуль 2. Державне регулювання економіки.			
7. Соціальна політика держави.	7. Соціальна політика держави.	2	
8. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика.	8. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика.	2	
9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави.	9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави.	2	2
10. Тіньова економіка.	10.1. Тіньова економіка: поняття, функції, причини та наслідки.	2	
	10.2. Тіньова економіка: криміналізація та економічна злочинність.	2	
11. Національна економічна безпека.	11. Національна економічна безпека.	2	
12. Правова економіка.	12. Правова економіка.	2	
Усього		30	6

5.2. Темі практичних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи функціонування національної економіки.			
1. Національна економіка: зміст та засади функціонування.	1.1. Національна економіка: сутність, ознаки, типи та моделі.	2	
	1.2. Модель розвитку вітчизняної	2	

	економіки.		
2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки.	2. Формування сучасної структури та інфраструктури національної економіки.	2	2
3. Економічний потенціал національної економіки.	3. Економічний потенціал національної економіки.	2	2
4. Економічне зростання та розвиток національної економіки.	4. Економічне зростання та розвиток національної економіки.	2	
5. Регулювання національної економіки.	5.1. Регулювання національної економіки: ринкове та корпоративне регулювання.	2	
	5.2. Регулювання національної економіки: державне та громадянське регулювання.	2	
6. Програмування та прогнозування національної економіки.	6.1. Програмування та прогнозування національної економіки.	2	
	6.2. Програмування та прогнозування національної економіки: практикум з аналізу консенсус-прогнозу.	2	
	Колоквіум	2	
Модуль 2. Державне регулювання економіки.			
7. Соціальна політика держави.	7.1. Соціальна політика держави.	2	2
	7.2. Соціальна політика держави: практикум з визначення прожиткового мінімуму.	2	
8. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика.	8.1. Структурна політика.	2	2
	8.2. Інвестиційно-інноваційна політика.	2	
9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави.	9. Національна конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Зовнішньоекономічна політика держави.	2	
10. Тіньова економіка.	10.1. Тіньова економіка: поняття, функції, причини та наслідки.	2	
	10.2. Тіньова економіка: криміналізація та економічна злочинність.	2	
	10.3. Тіньова економіка: практикум з детінізації економічних відносин.	2	
11. Національна економічна безпека.	11. Національна економічна безпека.	2	
12. Правова економіка.	12. Правова економіка.	2	
	Колоквіум	2	
Усього		44	8

6. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Національна економіка» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв’язання практичних завдань або задач, виконання та презентація розрахункових завдань, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, контрольна робота. У ході практичного заняття студент може отримати такі бали: 20 (відмінно); 18 (дуже добре); 16 (добре); 14 (задовільно); 12 (достатньо). За результатами практичних занять із кожного з двох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 20 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою зрівня їх знань. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 20 балів, мінімальна – 12 балів. Студент, який не склав колоквіуми, до заліку не допускається.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату, розрахункові завдання). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20, мінімальна – 12 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття		Колоквіум			
Модуль № 1	Модуль № 2	Колоквіум №1	Колоквіум №2		
max 20	max 20	max 20	max 20	max 20	max 100
min 12	min 12	min 12	min 12	min 12	min 60

Критерії оцінювання з дисципліни «Національна економіка»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 20	Відмінне засвоєння навчального матеріалу, вміння самостійно робити висновки.
	18	Добре засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	16	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	14	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	12	Мінімальний рівень засвоєння матеріалу, достатній для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 20	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	18	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	16	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	14	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	12	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	18	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладенні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	16	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	14	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	12	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Національна економіка» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується

			в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

Конституція

України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

(дата звернення: 03.05.2020).

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 03.05.2020).

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 03.05.2020).

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.05.2020).

Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 (зі змінами та доповненнями) № 966-XIV (дата звернення: 03.05.2020).

7.2. Література

Основна література

Національна економіка: навч. посіб. / Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін.; за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. Ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 182 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/r250.pdf> (дата звернення 19.05.2020).

Національна економіка: пошук ефективних механізмів господарювання: моногр. / Полтав. Нац. техн. ун-т імені Юрія Кондратюка; за ред. В. П. Дубіщева, 2016. 279 с.

Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 512 с.

Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2016. 432 с.

Чернявська О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Алерта, 2018. 502 с.

Шульга О. А. Національна економіка: курс лекцій. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 82 с.

Додаткова література

Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Національна економіка: засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку: моногр.: ч. 1. 2 Львів: Растр-7, 2016. 457 с.

Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Національна економіка: засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку: моногр.: ч. 2. 2 Львів: Растр-7, 2017. 399 с.

Овсієнко О. В. Державне регулювання та його вплив на формування правової економіки в Україні. *Економічний простір*. 2015. № 98. С. 105–115. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9830/1/Ovsienko_105-115.pdf (дата звернення 19.05.2020).

Овсієнко О. В. Правова економіка: зміст та засади функціонування. *Економічна теорія та право*. 2015. № 2 (21). С. 100–109.

Овсієнко О. В. Правова економіка та її роль у формуванні ефективних норм господарської поведінки. *Економічний простір*. 2017. № 122. С. 18–27. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14527/1/Ovsienko_18-27.pdf (дата звернення 19.05.2020).

Овсієнко О. В., Чуприна О. О. Тіньова економіка та право: аналіз взаємодії. *Економічна теорія та право*. 2016. № 4 (27). С. 116–128.

Овсієнко О. В., Чуприна О. О. Правова економіка як середовище гармонізації інтересів людини та суспільства. *Person, Family, and Society: Interdisciplinary Approach to the Harmonization of Interests*: monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2016. С. 276–282. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12288/1/Ovsienko_Chupryna_276-282.pdf (дата звернення 19.05.2020).

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Безпека людського розвитку в правовій, соціальній державі: моногр. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2013. 850 с. (Депоновано в ДНТБ України, № 43 Ук-2013 від 24.09.2013 р.).

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Правова економіка: науково-теоретичні проблеми формування, розвитку та інституційної побудови: моногр. / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; за ред. Л. С. Шевченко. Харків, 2017. 271 с. (Депоновано в ДНТБ України, № 65н - РІД/Ук-2017 від 17.10.2017 р.).

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Економічна теорія: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

7.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

- Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України.
URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний портал Верховної Ради України.
URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України».
URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право».
URL: <http://econlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія».
URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду.
URL: <http://www.imf.org/external/> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Національного Банку України.
URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень.
URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт Світового банку.
URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 12.06.2020).
- Офіційний сайт «Мережа аналітичних центрів України».
URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
- Journal website «Journal of Economic Theory».
URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення: 12.06.2020).

7.4. СЕНМК.

- Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії.
URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151.

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).